

**A STUDY OF SYMPTOM MANAGEMENT IN RHEUMATOID
ARTHRITIS PATIENTS WITH MORNING STIFFNESS**

DUANGJAI BOONNUN

Z

อภินันท์เนนาการ

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(ADULT NURSING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2001

ISBN 974-04-0213-5

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH

D 812 ๑

๑๐๐1

e. ๒

4237297 NSAN/M : MAJOR: ADULT NURSING; M.N.S. (ADULT NURSING)

**KEY WORDS : MORNING STIFFNESS / SYMPTOM MANAGEMENT/ RHEUMATOID
ARTHRITIS**

**DUANGJAI BOONNUN : A STUDY OF SYMPTOM MANEGEMENT IN
RHEUMATOID ARTHRITIS PATIENTS WITH MORNING STIFFNESS. THEMATIC PAPER:**

**ADVISORS : WANNEE SATAYAWIWAT, M. Ed., BONGKOCH KENGKHETKIT, M. Ed.,
73P. ISBN 974-04-0213-5**

Rheumatoid Arthritis is a chronic inflammation of the joint connective tissue. Many rheumatoid arthritis patients suffer from morning stiffness for long periods of time than any other patients with arthritic diseases. It occurs both in an inflammatory and non-inflammatory stage.

The aim of this descriptive research was to study the morning stiffness experience, morning stiffness management strategies and morning stiffness outcomes of rheumatoid arthritis patients. The fifty patients were recruited as the sample from the Rheumatology Clinic of Siriraj Hospital, Pramongkutklao Hospital, and Bangkok Metropolitan Administration Medical College and Vajira Hospital.

The instruments for data collection consisted of protocols for demographic characteristics of patient and symptom management of morning stiffness. This was modified from the symptom management model of Larson and colleagues which included morning stiffness experience, morning stiffness management strategies, and morning stiffness outcomes. The data were analyzed by using frequency and percentage.

The results from this study showed that patients described morning stiffness as difficult movement, tense and pain. Cold weather and over-used joints were factors which most patients found that could increase morning stiffness. Morning stiffness could induce boredom, suffering, and sometimes fatigue and fever. There were several methods that alleviated morning stiffness such as using medication, warm water socking, hot compression and heat with herbs. Patients might use different methods in different severities of morning stiffness. Outcomes of morning stiffness effected patients in many aspects such as: functional capacity, psychoemotional status and socioeconomic status.

The results from this study provide consideration for nursing practice. Nurses should assess the severity of morning stiffness in order to seek the most effective management and to teach patients about this proven method. Additionally, nursing care involves physiological and psychosociological which can be assessed by patient response to symptoms and outcomes of morning stiffness by the Larson model.

4237297 NSAN/M: สาขาวิชา : การพยาบาลผู้ใหญ่; พย.ม.(การพยาบาลผู้ใหญ่)

ดวงใจ บุญนันทน์ : ศึกษาการจัดการกับอาการข้อฝืดแข็งในตอนเช้าของผู้ป่วยโรคข้ออักเสบรูมาตอยด์
(A STUDY OF SYMPTOM MANAGEMENT IN RHEUMATOID ARTHRITIS PATIENTS WITH
MORNING STIFFNESS). คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ : วรณี สัตยวิวัฒน์, ค.ม. (สถิตการศึกษ),
บงกช เก่งเขตกิจ, ค.ม. (สถิตการศึกษ) 73 หน้า ISBN 974-04-0213-5

โรคข้ออักเสบรูมาตอยด์เป็นโรคที่มีการอักเสบเรื้อรังของเนื้อเยื่อเกี่ยวพัน ผู้ป่วยจะได้รับความทุกข์
ทรมาน จากอาการข้อฝืดแข็งในตอนเช้าที่มีระยะเวลายาวนานกว่าโรคข้ออักเสบชนิดอื่น ซึ่งพบได้ทั้งในขณะที่
กำลังมีการอักเสบ และไม่มีการอักเสบ

การศึกษานี้เพื่อศึกษาประสบการณ์เกี่ยวกับอาการ กลวิธีการจัดการกับอาการ และผลจากอาการ
ข้อฝืดแข็งในตอนเช้าของผู้ป่วยโรคข้ออักเสบรูมาตอยด์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากผู้ป่วยโรคข้ออักเสบรูมาตอยด์
จำนวน 50 คน ที่มารับการรักษาที่คลินิกโรคข้อ โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และวิทยาลัย
แพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ข้อมูล
ทั่วไป แบบสัมภาษณ์การจัดการกับอาการข้อฝืดแข็งในตอนเช้า ที่ประยุกต์มาจากแบบจำลองการจัดการกับ
อาการของ ลาร์สัน และคณะ ซึ่งประกอบด้วย ประสบการณ์เกี่ยวกับอาการ กลวิธีการจัดการกับอาการ และผล
จากอาการ ข้อฝืดแข็งในตอนเช้าของผู้ป่วยโรคข้ออักเสบรูมาตอยด์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ และร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่า อาการปวด ตึง และการเคลื่อนไหวลำบาก เป็นลักษณะของอาการข้อฝืดแข็งใน
ตอนเช้า การไม่รับประทานยาตามแพทย์สั่ง อากาศเย็น และการใช้ข้อมากเกินไป เป็นปัจจัยที่ผู้ป่วยส่วนใหญ่
พบว่าทำให้อาการข้อฝืดแข็งในตอนเช้าเป็นมากขึ้น เมื่อเกิดอาการข้อฝืดแข็งในตอนเช้าพบว่าทำให้ผู้ป่วยเกิด
ความเบื่อหน่าย ทุกข์ทรมาน บางครั้งอาจพบว่า มีไข้ อ่อนเพลีย วิธีการจัดการกับอาการข้อฝืดแข็งในตอนเช้า
ของผู้ป่วยมีหลายวิธี เช่น การรับประทานยาตามแพทย์สั่ง การแช่น้ำอุ่น การประคบร้อน และการใช้ความร้อน
ร่วมกับสมุนไพร ซึ่งผู้ป่วยจะใช้วิธีการต่างกันตามความรุนแรงของอาการ ผลของการจัดการกับอาการ ส่งผล
กระทบต่อผู้ป่วยในหลายด้าน เช่น ทำให้มีความยากลำบากในการทำกิจกรรม มีการเปลี่ยนแปลงทางด้าน
จิตใจ และอารมณ์ และมีผลต่อภาวะเศรษฐกิจสังคมของผู้ป่วยของผู้ป่วย

เนื่องจากวิธีการจัดการกับอาการมีหลายวิธี ในระยะที่อาการมีความรุนแรงมาก วิธีการจัดการบางอย่าง
อาจไม่เหมาะสม พยาบาลควรมีการประเมินความรุนแรงของอาการ จากประสบการณ์ของผู้ป่วยเพื่อให้สามารถ
เลือกวิธีการจัดการกับอาการ และให้คำแนะนำการจัดการกับอาการแก่ผู้ป่วย ได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งควรให้การ
พยาบาลผู้ป่วยให้ครอบคลุมทั้งทางด้านร่างกายอารมณ์จิตใจ และ สังคม ซึ่งสามารถประเมินได้จาก ปฏิกริยาจา
อาการ และผลจากอาการของผู้ป่วย ตามกรอบแนวคิดของ ลาร์สัน และคณะ